

**ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА
ГОРНА ОРЯХОВИЦА**

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ

Увод

Разработването на настоящата Екологична оценка се извършва на основание чл.81, ал.1, т.1 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и писмо на РИОСВ-Велико Търново, изх. №1254/15-05.2018г., съгласно което ОУП на община Горна Оряховица подлежи на **задължителна екологичната оценка /ЕО/** по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Общият устройствен план на община Горна Оряховица, предмет на екологична оценка, наричан по-нататък за краткост ОУПО, се изготвя на основание на чл.105 на ЗУТ и §123, ал.1 от преходните разпоредби към ЗИД на Закона за устройство на територията от 2012 г. **Общият устройствен план на община Горна Оряховица се разработва в изпълнение на Договор от 26.08.2019 г. с предмет: „Изработване на проект за общ устройствен план на община Горна Оряховица“, сключен между ДЗЗД „Визия за община Горна Оряховица“ и Община Горна Оряховица.**

ОУП на община Горна Оряховица е разработен от екип с ръководител арх. Ира Кънева. Планът се разработва в две фази – предварителен и окончателен проект. Целите и задачите на ОУПО са определени с Планово задание за неговото разработване, одобрено от Общинския съвет и процедурирано от РИОСВ-Велико Търново.

Перспективният срок на действие на ОУПО е до 2040 г. без обособени етапи на реализация.

Изработването на ОУПО се финансира от бюджета на община Горна Оряховица с финансовата подкрепа на МРРБ.

Съгласно чл.127, ал.1 на ЗУТ, планът подлежи на обществено обсъждане преди приемането му от Общинския Експертен Съвет по Устройство на Територията, респ. преди одобряването му от Общинския съвет на община Горна Оряховица.

Органът, отговорен за прилагането на ОУПО е ръководството на Общината – Общински съвет и Кмет.

Компетентен орган по процедурата по ЕО е Директорът на РИОСВ-Велико Търново на основание чл. 4, т. 2 от Наредбата за ЕО.

Съгласно чл.103, ал.2 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), **“Общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана”**. Съгласно чл.106 от ЗУТ с **Общия устройствен план на община** се определят:

1. **Общата структура на територията**, преобладаващото предназначение на съставните и структурните части - местоположението и границите на териториите за населени места и селищни образувания; земеделските територии; горските територии; териториите за природозащита; териториите за културно-историческа защита; нарушените територии за възстановяване и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение.

2. **Общият режим на устройство** на всяка от териториите по т. 1 със съответните правила и нормативи.

3. **Разположението на мрежите и съоръженията** на техническата инфраструктура на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение.

4. **Териториите с публична държавна и с публична общинска собственост** и режимът на тяхното устройство.

5. Териториите с **вероятно разпространение на предвидими природни бедствия** и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита.

6. Териториите за **активно прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия** и естетическо оформяне.

Съгласно изискванията на ЗООС, **задачите на Екологичната оценка (ЕО)** са:

- да опише и определи екологичното състояние на територията, предмет на ОУПО;
- да формулира съществуващите екологични проблеми, районите с особено екологично значение, рисковите зони, потенциалните въздействия в зоната на влияние;
- да определи бъдещото състояние на околната среда без прилагането на плана;
- да определи обвързаността на целите на плана с националната стратегия за околна среда;
- да анализира и оцени предложените алтернативи за развитието на територията в перспектива;
- да анализира силните и слаби страни на определени функции и тенденции на развитие;
- да формулира и предложи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана.

Съгласно изискванията на чл.86, ал.2 от ЗООС екологичната оценка включва информация, съответстваща на степента на подробност на плана.

Колективът, разработил докладът за екологична оценка е съставен от експерти и консултанти с ръководители м.г.н. Пламен Станев и д-р г. н. Екатерина Гюлеметова, тел. за връзка 02/9867167.

За постигане на целите на екологичната оценка, посочени по-горе, авторският колектив на ЕО анализира и оценява ОУП на община Горна Оряховица на база методически подход, според който:

- **по характер** ОУП представлява дългосрочен проектен устройствен документ;
- **по статус** – документ, регламентиращ устройствените действия в административните граници на общината;
- **по значение** – програмен документ, определящ стратегиите за развитие на планираната територия в перспектива;
- **по период на прилагане** – далеко перспективен.

Главната цел на общия устройствен план на общината, съгласно плановото задание и обяснителната записка към проекта му, е да създаде териториална планова основа за

нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за община Горна Оряховица природни, културно-исторически, туристически, социално-икономически и други ресурси.

Изхождайки от принципите на устойчивото развитие за баланс между околната среда, постигане на икономически растеж и достигане на социален просперитет, при ефективно използване на природните ресурси, то главната цел следва да бъде постигната чрез изпълнението на следните **цели**:

- Регулиране на процесите на по-нататъшна урбанизация на територията на общината в граници, които да не нарушават целостта и стабилността на природната ѝ среда;
- Създаване на устройствени условия за реализиране на стратегическите документи по Закона за регионалното развитие – Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2 и Интегриран план за развитие на община Горна Оряховица 2021-2027, както и на други общински, регионални и национални програми, планове и проекти. Извеждане на устройствени проблеми, произтичащи от ОУПО, които да бъдат включени в ежегодните програми за прилагане на ОПР;
- Прилагане на устройствени принципи за изграждане и оформяне на физическата градска среда в урбанизираните територии (населени места и селищни образувания) в съответствие с европейските норми и стандарти, като се търси максимален ефект на направената инвестиция и опазване на околната среда;
- Планирането на ОУПО следва да бъде направено по начин, осигуряващ от една страна опазване, а от друга социализиране и рекламиране на природното и културното наследство в община Горна Оряховица, с цел постигане на устойчивост.

Основните задачи на ОУПО, така както са формулирани в техническото задание и обяснителната записка, произтичат както от нормативната регламентация в ЗУТ и Наредба № 8 за съдържанието и обхвата на устройствените планове, така и от съществуващото състояние на общинската територия, нейната структура, функции и начини на земеползване, селищна мрежа, транспортна и инфраструктурна съоръженост и действащи охранны режими по специални закони са следните:

- определяне на общата структура на територията и преобладаващото предназначение на съставните и структурните ѝ части;
- регламентиране на общия режим на устройство на всяка от териториите по предходната точка, при съблюдаване на режимите, установени в Закона за устройство на територията, Закона за опазване на земеделски земи, Закона за опазване на околната среда и др.;
- изследване и развиване на мрежата на социалната инфраструктура;
- определяне и обосноваване на развитието на комуникационно-транспортната инфраструктура на общината и на отделните транспортни мрежи;
- определяне и обосноваване развитието на техническата инфраструктура и определяне разположението на мрежите и съоръженията им на територията на

общината, както и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от регионално и национално значение;

- идентифициране на териториите с възможни природни бедствия и регламентиране на необходимите превантивни мерки и начини на устройство и защита;
- регулиране на взаимодействието между устройството на територията на община Горна Оряховица и природната ѝ среда, с цел нейното опазване;
- осигуряване на условия за опазване и социализация на обектите на недвижимото културно наследство и природните забележителности;
- извеждане на приоритетните устройствени мероприятия и определяне на последователност на реализирането им във времето.

Територията на **община Горна Оряховица**, предмет на планиране, притежава следните основни характеристики:

- **местоположение** – централна част на Северна България, централната част на област Велико Търново, подножие на Арабаконашката планина, поречие на р. Янтра;

- **гранични общини** – от северозапад – община Полски Тръмбеш; от изток – община Стражица, от юг – община Лясковец, от запад – община Велико Търново;

- **площ** – 321.032 км², съставляващи 2.12% от Северен Централен район и 6.8% от територията на област Велико Търново;

- **релеф** – подчертано равнинно-хълмист, платовиден и долинен с най-високата точка 440 м.нм.в и най-ниска – 44 м.нм.в;

- **население** – през 2005г. населението на общината наброява 50 909 д.; през 2011г. населението на общината възлиза на 46 685 д., в т.ч. в общинския център гр. Горна Оряховица – 31 863 д.; през 2015г. населението е 43 679 д., а през 2019 – 41 334 д.; с население над 1 000 д. са 5 села в общината – Върбица, Драганово, Писарево, Поликраище и Първомайци; налице е демографска диспропорция в териториалното разпределение на населението; за общината е характерна ниска средна гъстота на населението;

- **демографско развитие** – броят на населението показва относително постоянно намаление в последните години; в страната; 59.1% са в трудоспособна възраст и 27.5% - в надтрудоспособна възраст; наблюдава се тенденция на застаряване на населението, налични са отрицателен естествен и отрицателен механичен прираст;

- **селищна мрежа** – представена е от 14 населени места, от които 2 града – Горна Оряховица и Долна Оряховица, 3 големи села, 3 – средни, 4 – малки и 2 – много малки села; селищната мрежа се характеризира със специфична структура – с различно, вкл. значително междуселищно разстояние /между 3 и 25 км. от общинския център/, което затруднява междуселищните връзки, вкл. и поради периферното разположение на общинския център;

- **климат** – ясно изразен умереноконтинентален климат със средна годишна температура 11.5⁰С, големи температурни амплитуди, неравномерно годишно разпределение на валежите при средна годишна сума около 680 мм., сравнително устойчива снежна покривка, сравнително ниска скорост на ветровете; в района на

общината преобладават северозападните и югозападни ветрове; района се характеризира със сравнително висок относителен дял на тихо време;

- **повърхностни води** – значителен хидроложки потенциал, представен от р. Янтра и р. Русенски Лом с притоците Стара река и Росица; в границите на общината са изградени 16 язовира, всички с местно значение; на територията на общината са определени 2 зони със значителен риск от наводнения – р. Росица при с. Ресен и р. Янтра в участъка между Велико Търново и Горна Оряховица;

- **подземни води** – основните водоносни хоризонти, имащи значение в района са кватернерните, оформящи една ивица с широчина от 1 до 3 км., двустранно на река Янтра; формираният се поток е ненапорен, с дълбочина на водното ниво под земната повърхност от 0 до 5-6 м.; характеризират се с постоянен дебит, температура и сравнително добри качества; високото ниво на подпочвени води в региона обуславя голям брой местни водоизточници: чешми и кладенци; напоследък е налице тенденция на намаляване на дебитите и влошаване на качеството на подземните води;

- **язовири** – на територията на общината са изградени 15 микроязовири /в селата Долна Оряховица, Стрелец, Драганово, Крушето, Върбица, Паисий и Горски Горен Тръмбеш/.

- **минерални води** – в границите на общината не са установени находища на минерални води;

- **подземни богатства** – територията на общината е богата на строителни материали – мергели, чакъл, пясък; не са установени други видове подземни природни богатства;

- **почви** – разнообразни, обусловено от морфографските, климатични и други почво-образуващи условия; преобладаващи са алувиално-ливадните, както и сиви горски почви; няма регистрирано почвено замърсяване; общината е категоризирана като район с неерозила почви;

- **нарушени територии** – на територията на общината са установени 20 свлачища, от които 1 древно и 19 – съвременни; 5 от свлачищата застрашават ж.п. линия, 1-горски път, и 8 –сгради, обекти на инженерната инфраструктура и земеделски земи;

- **управление на отпадъците** – общината е член на Регионалната система за управление на отпадъците на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Стражица, Елена, Лясковец и Златарица и ползва депото за неопасни отпадъци в землището с. Шереметя, община Велико Търново;

- **флора, фауна** – високо флористично и фаунистично разнообразие, обусловено от физико-географското положение, умерено-континентален климат, сравнително нисък относителен дял на антропогенно натоварване на общинската територия; наличие на редки, защитени; фауната е представена от разнообразни, вкл. толерантни към човешко присъствие видове; лесистостта в общината съставлява 14.5% при средна възраст на горите 44 години; преобладават широколистните видове, от които видът цер е с най-голям относителен дял – 37.1%, следван от сребролиста липа – 14.7%; с най-голям дял са издънковите гори, които съставляват 48.6% от всички;

- **икономически профил** – за общината е характерно относително стабилно развитие на местната икономика; в икономиката на общината няма обособен водещ сектор т.к. секторната икономика включва дейности от всички отрасли на икономиката; по отношение на произведената продукция, с водеща функция се очертава преработващата

промишленост, чиято продукция съставлява 48.6% от общата; основните видове производства за общината са захарните заводи, производствените бази за производство на камини и печки, производствата на кранове, подвижни платформи, електроуреди, трансформатори и др.;

- **транспортно-комуникационна мрежа** – община Горна Оряховица има възлово транспортно значение; пътната мрежа е представена от 4 участъка от републиканската пътна мрежа с обща дължина 71.517 км.; общинската мрежа включва седем пътни участъка с обща дължина от 54.5 км, около 70% от която е в лошо до средно техническо състояние; очаква се АМ „Хемус“ да премине през територията на общината покрай селата Стрелец и Паисий; ж.п. транспорта е представен от 2 участък от ж.п. линия София-Варна и София-Стара Загора-Подкова с обща дължина 21.4 км.; уличната мрежа в общината е с обща дължина 167 км.; на територията на общината е разположен третият по големина ж.п. възел за пътнически превози в страната; летище Горна Оряховица е разположено на 4 км. от общинския център; предназначено е за чартърни полети, товарни и пътнически превози, полети на селскостопанската авиация;

- **водоснабдяване** – основен източник на водоснабдяване за общината е водоснабдителна система „Йовковци“, заедно със собствени водоизточници за няколко от селата в общината; външните водопроводи са с дължина 89 км., вътрешната водопроводна мрежа – 292 км.; водоснабдителната система в общината в много голяма степен е амортизирана със значителни загуби на вода-60-75%; общината е със сравнително добра обезпеченост от към водни ресурси, но тенденциите са към намаляване на водните запаси;

- **канализация** – системата е слабо развита; канализирани са само градовете Горна Оряховица и отчасти в Долна Оряховица; в Горна Оряховица канализационната мрежа е с дължина 85.9 км., а тази в Долна Оряховица е с изграденост 57% /18.6 км./; изцяло е изградена е канализацията на с Първомайци /39.8 км./; отпадните води постъпват в Пречиствателна станция за отпадъчни води, разположена в землището на гр. Лясковец; пречистените отпадни води се заустват в р. Янтра; пречиствателната станция има свободен капацитет, който следва да бъде покрит; за изградените ВиК мрежи няма наличен кадастър;

- **електропреносна мрежа** – всички населени места в общината са електроснабдени от Националната електроенергийна система; ел-мрежата в общината се поддържа в добро състояние; Възобновяеми енергийни източници са изградени само на единични обекти – на 2 детски градини и 2 социални заведения; на територията на общината няма изградени биогоривни инсталации;

- **газопреносна мрежа** – през общината преминава северния клон на Националната газопреносна система; към 2014г. в Горна Оряховица са изградени магистрални газопроводи по основните пътни артерии на града, като са газифицирани общо 816 обекта, от които 758 битови, 42 обществени и 16 промишлени обекта. Газифицирани са основно обществени и стопански обекти - всички общински училища, детски градини, детски ясли, сградата на общината и много обекти на фирми в различни сфери на икономиката в т.ч. и производствени обекти; налице е техническа възможност за газифициране на производствените обекти в Източната промишлена зона на града;

- **защитени зони** – в границата на общината попадат части от 4 защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна от екологичната мрежа

Натура 2000: BG0000610 „Река Янтра“, BG0000213 „Търновски височини“, BG0000231 „Беленска гора“, BG000609 „Река Росица“;

- **защитени територии** – в границите на община Горна Оряховица попадат ЗМ „Божур поляна“, обявена с цел опазване на див червен божур и ЗМ „Джолюнгол“ обявена със цел опазване на находище на дяволски орех и сребрист папур;

- **вековни дървета** – 3 бр. – Зимен дъб в земл. на с. Горски долен Тръмбеш, Летен дъб и Цер в землището на с. Драганово;

- **КИН** – разнообразно културно нематериално, материално, недвижимо и движимо културно наследство, предпоставка за развитие на различни форми на опознавателен маршрут туризъм; в общината са налични 15 читалища, 13 читалищни библиотеки, исторически музей, множество културни прояви, богато и разнообразно културно-историческо наследство от различни периоди;

- **туризъм** – в общината има изградена материална база и туристическа инфраструктура, но не са достатъчни по вид и капацитет.

В процеса на разработване на екологичната оценка и съгласно процедирано Задание за обхват и съдържание на ЕО, на анализ, диагноза и прогноза са поставени всички компоненти и фактори на околната среда - атмосферен въздух, повърхностни води, геоложка основа и подпочвени води, земи и почви, зелени площи, спорт и отдих, ландшафт, отпадъци и опасни вещества, шум и други вредни физични фактори, културно-историческо наследство, здравен риск.

Анализът на съществуващото състояние дава основание за синтезиране на резултатите и оценка на развитието и взаимовръзката на аспектите и факторите на околната среда без прилагането на плана, както следва:

Аспекти	Очаквано развитие на компонентите без прилагане на плана
Климат, КАВ	Възможно влошаване на качествата на атмосферния въздух, основно от транспортната дейност и от развитие на производствени функции на случаен принцип, вкл. нетипични за региона
Води	Ще се влоши качеството на водоснабдяването, поради лошо състояние на част от водопроводната мрежа, лоша експлоатация или неизградени СОЗ
	Етернитовите водопроводи и влошаването качествата на питейните водоизточници увеличават рискът за човешкото здраве
	Липсата на канализационни мрежи и ЛПСОВ, използването на септични ями, безразборното изхвърляне на отпадъци от домакинствата и недостатъчното обезопасяване на бившите сметищата ще влошат качествено състояние на водите
	Неизградена система за събиране и пречистване на отпадъчните води от нови урбанизирани територии и/или зони за рекреация, ще влоши състоянието на повърхностните и плитките подземни води
	Точковите и/или дифузни източници на замърсяване ще се запазят или увеличат, което ще доведе до влошаване на качествата на повърхностните и подземните води
	Наводненията ще продължат да нанасят материални щети на населените места, индустриалните зони, обектите на отдиха и др.
Биоразнообразие	Влошаване на качествените и количествени параметри на повърхностните водни

	тела ще се отразят директно на флората и фауната в тях и ще повлияят негативно на биоразнообразието в района
	Вероятност от нарушаване на местообитания вследствие безконтролна урбанизация
Земни недра, подземни води	Евентуално активизиране на проявените и/или на възникване на нови свлачищни процеси и явления. в резултат както на естествени климатични фактори, така и на техногенно въздействие
	Инфилтриране на замърсени отпадъчни води от съществуващи изгребни и попивни ями, нерегламентирани сметища и замърсяването с битови и други отпадъци ще продължи
	Ще продължи нерегламентирано отнемане на разполагаеми ресурси от подземни водни тела при експлоатацията на съществуващи водовземни съоръжения без разрешителни за водовземане
Почви	Възможно е замърсяването с различни видове отпадъци, химични вещества, странични продукти и др. да продължи; недостатъчно ползване на земеделските земи за селскостопанско производство поради липса на поливно земеделие
Ландшафт	Възможно намаляване относителния дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост в резултат от случайно и безконтролно антропогенно усвояване
	Разработването на многобройни или големи баластриери в речните легла и стари корита ще влошат ландшафтните характеристики на повърхностните водни тела
Отпадъци	Без промяна по отношение управлението на отпадъците
Шум	Транспортната инфраструктура и свързаните с нея въздействия, при липсата на конкретни устройствени решения, ще продължи да въздейства неблагоприятно върху качеството на околната среда
Други вредни физични фактори	Не са регистрирани отклонения от обичайно измерваните стойности за радиационното състояние спрямо предходни години
	Нейонизиращите лъчения имат локално въздействие и са свързани с развитието на предавателната мрежа на мобилните оператори, кабелните телевизии с техните ретранслатори и частично от някои радиостанции; не са установени вредни въздействия върху хората
Културно наследство	Потенциала на културно-историческото наследство като обект на познавателния и културен туризъм се нуждае от по-нататъшно развитие вкл. със средствата на устройственото планиране

Общата концепция на ОУПО го определят като планов документ, насочен като цяло към екологосъобразно устройство на общинската територия. Ориентиран е към ограничаване на неблагоприятните последици от досегашната урбанизация на територията и осигуряване на условия за по-нататъшно социално-икономически мотивирано протичане на урбанизационния процес. Във връзка с реализиране на дейностите по заложените в ОУПО устройствени условия за реконструкция и разширение на съществуващите водопроводни системи, с оглед намаляване до минимум загубата на питейни води, за изграждане и/или доизграждане на канализационни мрежи, за жилищно, промишлено, транспортно и друго строителство, за въвеждането на режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройство на територията и пр., територии и зони, които има вероятност да бъдат засегнати ще са:

✓ **Територии, обявени за извличане на вода, предназначена за човешка консумация:**

В изпълнение на изискванията от Директива 2000/60/ЕС и Директива 98/83/ЕС за качеството на водите, предназначени за консумация от човека, транспортирани в Закона за водите:

- всички подземни водни тела, части от които попадат на територията на община Горна Оряховица, са определени като зони за защита на водите, от които се извлича вода за консумация от човека със средно денонощен дебит над 10 m³ или служат за водоснабдяване на повече от 50 човека, съгласно чл. 7, т. 1 на Директива 2000/60ЕС и чл. 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите;

- учредените и предстоящи за учредяване санитарно-охранителни зони около водоземните съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване, в които нормативно са въведени ограничения и забрани за опазването им, съгласно чл. 119, ал. 4, т. 2 и ал. 5 от Закона за водите.

Необходимо е осъществяване на процедури за получаване на разрешителни за водоземане по изискванията в Наредба № 1/2007 г за проучване, ползване и опазване на подземните води и за учредяване на СОЗ за всички водоизточници съгласно изискванията в Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване, и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

✓ **Води, които са замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвими зони**

В актуализирания регистър на нитратно уязвимите зони по Заповед № РД-660/28.08.2019 г на министъра на околната среда и водите в обхвата на община Горна Оряховица като замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници са определени подземните водни тела: „Порови води в Кватернера- р. Янтра“, „Карстови води в Ловеч-Търновския масив“ и „Карстови води в Малм-Валанжския басейн“.

Като уязвима зона за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници е определена цялата територия на община Горна Оряховица.

Всички предвиждани дейности следва да се съобразяват с изискванията в Заповед № РД 09-222/27.02.2020 г на министъра на земеделието, храните и горите за утвърждаване на Програма от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници и в уязвимите зони.

✓ **Територии, свързани с опазване на биоразнообразието**

В свое писмо с изх.№1254/15.05.2018г. РИОСВ-Велико Търново уведомява, че ОУПО има вероятност да окаже отрицателно въздействие върху местообитания и видове, предмет на опазване в защитени зони BG0000213 „Търновски височини“, BG0000231 „Беленска гора“, BG0000609 „Река Росица“ и BG0000610 „Река Янтра“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, като в тази връзка е изготвен Доклад за оценка степента на въздействие върху предмета и целите на опазване в посочените защитени зони, който е неделимо приложение от настоящата Екологична оценка.

Общ устройствен план на община Горна Оряховица – проектни предвиждания

Общата концепция на ОУПО за пространствено развитие и устройство на общинската територия интегрира решения за:

- оразмеряване и съхраняване на територията;
- повишаване комфорта на средата за обитаване;
- структурата на територията за обитаване, за производство, за рекреация и отдих, за комуникация и инфраструктура;
- строителните граници (в това число и терени за ново развитие), ограничители и стимулатори за териториално развитие;
- устройствени зони, защитени местности, недвижими културни ценности;
- обекти на отделните подсистеми: образование, здравеопазване, култура, обществено обслужване;
- екологически мероприятия, изисквания за подобряване качествата на околната среда;
- трасета и съоръжения на техническата инфраструктура.

За съобразяване на решенията със спецификата на отделните части на общинската територия – природогеографска и антропогенна, ОУПО я разделя на три териториални зони: северна, централна и южна.

Северната зона обхваща територията на север от АМ „Хемус“, която е с хълмист релеф. Населените места в нея са дисперсно разположени и с нисък демографски прираст: селата Паисий, Стрелец и на юг от автомагистралата - с. Крушето. Водещата функция на тази зона е земеделието, тъй като преобладават земеделските земи от висока категория, които са подходящи за развитие на зърнени култури и трайни насаждения. Налице са условия за внедряване на нови технологии за отглеждане на селскостопанска продукция. Териториалното развитие на селищата е предвидено да осигури терени за изграждане на обслужваща селскостопанска инфраструктура – складиране, преработка, механизация и др.п.

Централната зона обхваща селата в средната част на общината, разположени около републикански път III-5003: Поликраище, Янтра, Драганово, Горски горен и Горски долен Тръмбеш и Върбица. Зоната също е подходяща за развитие на земеделие, но също така и на животновъдство. И тук териториалното развитие на селищата е предвидено да осигури терени за изграждане на обслужваща селскостопанска инфраструктура – складиране, преработка, механизация и др. подобни.

Южната зона обхваща територията в района на общинския център - гр. Горна Оряховица, включва и гр. Долна Оряховица и селата Първомайци и Правда и стига до подножието на Арбанашкото плато. В тази зона, освен за по-нататъшното развитие на традиционните й функции – транспорт, промишленост и високи нива на обществено обслужване, има и много добри условия за развитие на рекреационни дейности. С оглед на това концепцията на ОУПО предвижда, освен формирането на интермодален логистичен център и разширяване на индустриалните зони, още и създаването на вилни зони, вкл. и върху земи

по «Параграф 4», устройването на зони за ежедневен и седмичен отдих, изграждането на туристически еко пътеки и други елементи на туристическа инфраструктура.

В общият баланс на територията на общината /вж. следващата таблица/, в сравнение със съществуващото състояние, се наблюдават изменения в основните елементи на проектният баланс, което води до определени промени в общата структура на общинската територия.

Наименование на териториалния елемент	Съществуващи елементи		Проектни елементи	
	Площ (ha)	Част от територията (в %)	Площ (ha)	Част от територията (в %)
I. ТЕРИТОРИИ С НАЙ-ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ				
1. Урбанизирани територии, в т.ч.:	3 495.89	10.89	4 123.20	12.84
1.1.1 Жилищни функции	2 801.70	8.73	2 969.45	9.25
1.2. Обществено-обслужващи функции	17.40	0.05	21.18	0.07
1.3. Производствени дейности	434.85	1.35	615.39	1.92
1.4. Складови дейности	133.28	0.42	176.30	0.55
1.5. Рекреационни дейности, курорти и вилни зони	2.30	0.01	174.08	0.54
1.6. Озеленяване, паркове и градини	60.15	0.19	119.82	0.37
1.7. Спорт и атракции	32.93	0.10	32.93	0.10
1.8. Комунално обслужване и стопанство	13.28	0.04	14.05	0.04
2. Земеделски територии в т.ч.:	23 828.80	74.23	23 079.58	71.89
2.1. Обработваеми земи - ниви	20 775.28	64.71	20 517.23	63.91
2.2. Обработваеми земи-трайни насаждения	1 535.55	4.78	1 520.30	4.74
2.3. Необработваеми земи	192.08	0.60	103.21	0.32
2.4. Други земи	1 325.89	4.13	938.84	2.92
3. Горски територии, в т.ч.:	3 349.20	10.43	3 304.20	10.29
3.1. Гори	3 325.61	10.36	3 289.92	10.25
3.2. Други горски територии	16.69	0.05	14.28	0.04
4. Водни течения и открити водни площи	914.00	2.85	914.00	2.85
5. Транспорт и комуникации	507.70	1.58	673.74	2.10
6. Техническа инфраструктура	3.16	0.01	3.20	0.01
7. Територии за добив на полезни изкопаеми	4.43	0.01	5.28	0.02
ОБЩА ПЛОЩ:	32 103.20	100.00	32 103.20	100.00
II. ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ				
А. Територии за природозащита	4 558.60	14.20	4 558.60	14.20
Б. Защитени територии за опазване на КИН	91.01	0.28	91.01	0.28
В. Територии с особена териториално-устройствена защита	38.90	0.12	38.90	0.12
Г. Територии за възстановяване и рекултивация	40.00	0.12	00.00	00.00
Д. Територии с активни и потенциални свлачища и срутища	2.18	0.01	2.18	0.01
Е. Други на рушени територии	00.00	00.00	00.00	00.00
Ж. Обща площ по т. Г, Д, Е с отчитане на припокриването	42.18	0.13	2.18	0.01

Измененията, които настъпват в структурата на общинската територия в резултат от предвижданията на плана показват, че:

- **урбанизираните територии** нарастват с 627.31 ha. Нарастването е основно за производствени дейности - с 180.54 ha, следвано от рекреационните дейности – с 171.78 ha, жилищни функции – с 167.75 ha и за озеленяване – с 50.67 ha.

- **земеделските територии** намаляват с 749.22 ha, от тях намалението на обработваемите земи е с 273.30 ha, на необработваемите – с 88.87 ha, и на другите земи – с 387.05 ha. Намалението на земеделските територии е основно за сметка на нарастването на урбанизираните територии и на второ място за доизграждане на транспортната инфраструктура.

- **горските територии** намаляват относително малко – с 45.00 ha. То е основно за сметка на доизграждане на пътната мрежа, като се засягат отделни неголеми горски участъци.

- нарастването с 166.04 ha на **териториите за нуждите на транспорта** е свързано с доизграждането на локалната пътна мрежа.

Развитието на **водоснабдителната система**, предвидено в ОУПО е насочено към преодоляването на недостатъците ѝ, свързани основно с липсата на инвестиции за подмяна на силно амортизираните мрежи, оборудването на помпените станции и ремонтване на резервоарите. С оглед на това се предвижда:

- в краткосрочен план инвестициите да се насочат към:

- реконструкция на 2.4 km. външни водопроводи;
- подмяна на 58.11 km. вътрешни водопроводни мрежи;
- пречистване на нитрати в питейната вода на с. Стрелец;
- подмяна на водопроводната мрежа в с. Поликраище;
- направа на напорен водоем 300 m³ в с. Поликраище;
- подмяна на външен водопровод 1.8 km с. Поликраище

- в бъдеще време да се инвестира в подобряване качеството на водоснабдителната система и повишаване на нейната ефективност, с което едновременно ще се подобри публичната услуга водоснабдяване на населението и финансовите резултати на дружеството оператор на системата.

ОУПО предвижда поетапно **третиране на отпадъчните води** от всички населени места на територията на община Горна Оряховица. Ръководен принцип е групирането на селищата, така че с минимални инвестиции и експлоатационни разходи да се реши въпроса с пречистване на отпадъчните води. Едновременно с това се дава предпочитание на вариант с гравитачно вместо помпено довеждане на отпадъчните води до районна Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ), в която те да се пречистват.

Предвижда се следното групиране на населените места със съответни принципни технически решения:

- за селата Поликраище, Драганово, Крушето и Янтра - обща ПСОВ в близост до с. Драганово. Отпадъчните води от с. Крушето и с. Поликраище ще постъпват гравитачно до с. Янтра от където с КПС ще се препомпват до ПСОВ на с. Драганово.

- отпадъчните води от селата Писарево, Върбица и Полски долен Тръмбеш се насочват към мрежата на гр. Долна Оряховица, от където по съществуваща инфраструктура постъпват за пречистване на ПСОВ Горна Оряховица. Предвидени са две канализационно-

помпени станции за отпадъчните води на Полски долен Тръмбеш, а след това и на с. Върбица. Вероятно капацитетните възможности на ПСОВ Горна Оряховица ще изискват разширението ѝ.

- поради теренните особености с. Полски горен Тръмбеш трябва да има самостоятелно пречиствателно съоръжение.

- за селата Стрелец и Паисий се предвижда общо пречиствателно съоръжение разположено до с. Паисий. Каналът от с. Стрелец до с. Паисий е гравитачен.

Обобщено, за община Горна Оряховица се предвиждат две нови ПСОВ и две канализационни помпени станции.

Очакваното развитие на компонентите на околната среда вследствие реализацията на предвижданията на плана е както следва:

По общата концепция на плана

Представената обща концепция на ОУПО го определят като планов документ, насочен към социално-икономически мотивирано управление на урбанизационния процес, базирано на собствените на общината потенциали и ресурси и към екологосъобразно устройство на общинската територия. Проблемна донякъде е площта, предназначена за бъдещо устройване на производствени дейности, с която се засягат качествени земеделски земи.

По общата структура и баланс на общинската територия

От таблицата на баланса на територията е видно, че ОУПО се стреми да реши устройствените проблеми на общината с неголеми промени на общата структура на територията ѝ. Основната промяна е намаляването на земеделските територии, което трябва да се оцени с отрицателен знак. При това, трябва да се отбележи, че в баланса на територията не е включена площта на земеделските земи, чието предназначение може да бъде променено в бъдеще за неземеделски нужди, посочени на основния чертеж на плана в землищата на селата Крушето, Писарево, Поликраище, Правда, Първомайци и гр. Горна Оряховица. Препоръчително е на етапа на окончателния проект да се прецени дали някои от предвидените за производствени нужди територии върху земеделски земи не биха могли да отпаднат.

По функционалното предназначение и устройство на извънселищните територии

Всички предвиждания на ОУПО относно земеползването и устройствените режими на различните видове територии извън границите на урбанизираните територии (населените места и селищните образувания) следва да се оценят с положителен знак от гледна точка на въздействието им върху околната среда.

По селищното развитие

Както е отбелязано при оценката на структурните промени на общинската територия, разширението на селищните територия се осъществява основно върху земеделски земи. Тази загуба на земеделска земя се оценява с отрицателен знак. С оглед на това се препоръчва във фазата на окончателния проект да се потърси възможност отнемането на висококачествени земеделски земи да бъде редуцирано.

Предвидените в ОУПО правила и нормативи за устройство на новосъздаваните зони, както и на съществуващите са извлечени от Наредба № 7 на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, като в случаите на показатели в диапазон са приети долните граници. Това означава, че не е налице опасност от презастрояване на новорурбанизираните територии.

По развитието и устройството на урбанизираните територии извън населените места

Устройването и застрояването на териториите за рекреация в съответствие с правилата и нормативите на Наредба № 7 на МРРБ е предпоставка за недопускане на отрицателно въздействие върху околната среда.

По недвижимото културно наследство

Доколкото ОУПО предвижда пряко действие на регламентациите на специализираната нормативна уредба – Закон за културното наследство и Наредба № 7 на МРРБ, не би следвало да се очаква някакво неблагоприятно въздействие върху недвижимото културно наследство.

По комуникациите и транспорта

От гледна точка на транспортния шум в гр. Горна Оряховица и в селата Поликраище и Правда предвидените обходни трасета се оценяват положително. Положително следва да се оцени и създаването на нова по-къса връзка с автомагистрала „Тракия“, доколкото с това се намалява, при равни други условия, абсолютният обем на транспортната работа, респ. въздействието ѝ върху околната среда.

По техническата инфраструктура

Тъй като ОУПО не съдържа конкретни проектни решения за развитието на отделните системи на техническата инфраструктура за тях не е възможно да се направи оценка за въздействие върху околната среда. Що се отнася до представените принципни постановки за развитието на системите, тяхното съобразяване при бъдещите технически проектни решения ще бъде с положително въздействие върху околната среда.

Анализът на въздействията на предвижданията на плана върху компонентите на околната среда дава основание да бъдат предложени следните мерки за намаляване, предотвратяване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици:

Аспект	Мярка	Очаквани резултати	Фаза
Атмосферен въздух	Стимулиране ползването на алтернативни екосъобразни енергийни източници /т.н. зелена енергия/, вкл. и използване на покривните пространства на обществените сгради	Подобряване качествата на въздушната среда	При прилагане на ОУПО
	Поддържане на пътните настилки и откритите площи в населените места през сухите месеци	Ограничаване праховото замърсяване	При прилагане на ОУПО
	Проектирането и експлоатацията на площадки и съоръжения за товарене и разтоварване, складиране или преработка на твърди прахообразни вещества да се извършва при спазване изискванията на ЗЧАВ и наредбите към него и осигуряване на достатъчно отстояние от жилищни зони	Ограничаване изпускането на неорганизираните емисии от прах в атмосферния въздух и опазване на човешкото здраве	При прилагане на ОУПО

	Обособяване на буферни зони между различните устройствени зони, с цел намаляване на влиянието на производствени вентилационни газове и шум, излъчван в околната среда върху жилищни зони и територии	Ограничаване изпускането на неорганизираните емисии от прах в атмосферния въздух и опазване на човешкото здраве	При прилагане на ОУПО
Води	В Частта Правила за прилагане на ОУПО изрично да се изведат конкретни препоръки и изисквания за съобразяване и спазване на Програмите от мерки в ПУРБ /2016-2021/ и последващите му актуализации, при следващите фази от инвестиционното проектиране, изискванията на ЗВ и подзаконовата нормативна база, включително спазване на изискванията в заповедите и плановете на ЗЗ по Натура 2000	Съобразяване с плановете и програми от по-висок ранг, целящи опазването на водите	В окончателния проект на плана
	<p>Допълване на Правилника за прилагане на ОУПО с изисквания към последващите ПУП и правилата за прилагането им като се опишат териториите и ограниченията за зоните за защита от наводнения при тяхното устройствено планиране най-малко с:</p> <ul style="list-style-type: none"> - не се допуска промяна на предназначението на поземлените имоти на водни обекти и строителство в тях, освен на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения. - при урбанизиране на територии около водни обекти, в подробните устройствени плановете да се включват отреждания за регулация на речните корита и изграждане на необходимите защитни съоръжения; - до изграждането на съоръженията в обхвата на крайбрежните заливаеми ивици и в сервитута на хидротехническите съоръжения да не се допуска капитално застрояване и дейностите по чл. 134 от Закона за водите, освен изграждане на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения. Да не се допуска засаждане на дървета в най-ниската разливна крайречна тераса; - във всички случаи на урбанизиране на територии край реки и дерета/долове, да се осигурява възможност за достъп за почистване, укрепване и поддържане на речното корито, дерето или суходолието; - в обхвата на старите корита на реките да не се предвиждат устройствени зони за други дейности/кариери, баластриери, складове, обслужващи дейности и др./ освен зони за озеленяване и/или дейности свързани със защитата от наводнения. 	Защита от наводнения	В окончателния проект на плана
	В текстовата, аналитична и/или графична част на ОУПО да се отразят по подходящ начин съществуващите хидротехнически съоръжения	Опазване на материални активи	В окончателния проект на

			плана
	Ясно да се идентифицират т.н. „Терени за инженерно-техническа инфраструктура“– какво включват, предназначение, местоположение, основание, както и спецификата на този самостоятелен устройствен режим, който ще се прилага	Допълване на аналитичната част на плана	В окончателния проект на плана
	Прецизиране на Правилника за прилагане на ОУПО като се опишат подробно териториите с особена териториално-устройствена защита съгласно чл.10, ал.2 от ЗУТ с ограниченията за тях	Допълване на нормативната част на плана	В окончателния проект на плана
Земни недра; Подземни води	Стриктно спазване на изискванията в Наредба 12/03.07.2001 г за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони и на Норми за проектиране на плоско фундиране, в това число и за фундиране в структурно неустойчиви лъсови почви	Опазване от замърсяване и негативно механично въздействие на земните недра	При прилагане на ОУПО
	Да се узакони водовземането от всички съоръжения за добив на подземни чрез осъществяване на процедури за водовземане, както и за учредяване на санитарно-охранителни зони около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване в съответствие с изискванията в Закона за водите и наредбите към него (Наредба № 1/2007 г за проучване, ползване е опазване на подземните води, Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване, и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди и др.)	Запазване на добро количественото и химичното състояние на подземните води	При прилагането на ОУПО
	На база информацията от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД-Велико Търново, на опорния план на общината да бъдат отразени всички водовземни съоръжения (с или без разрешителни за водовземане) и техните санитарно-охранителните зони, учредени по Наредба № 3/16.10.2000 г и по преди действала нормативна уредба	Опазване на подземните води от замърсяване	В окончателния проект на плана
	Индивидуалните съоръжения за отпадъчните води в селата без канализационна мрежа да се реконструират и изградят като водоплътни съоръжения, недопускащи замърсяване на подземните води /чл.87/ЗУТ	Опазване на подземните води от замърсяване	При прилагане на ОУПО
	Да се опазват водоизточниците и съоръженията в учредените и предстоящи за учредяване санитарно-охранителните зони около	Опазване на подземните води от замърсяване	При прилагане на ОУПО

	водоизточниците за питейно битово водоснабдяване от подземни води и на минерални води		
	Всички дейности, произтичащи от предвижданията в ОУПО, следва да се съобразяват с изискванията в Заповед № РД-237/17.03.2020 г на министъра на околната среда и водите и Заповед № РД 09-222/27.02.2020 г на министъра на земеделието, храните и горите за утвърждаване на Програма от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници и в уязвимите зони	Опазване от замърсяване на подземните води	При прилагане на ОУПО
Биоразнообразие	При етапа на подробно проектиране да се спазва принципа на максимално запазване на съществуващата дървесна растителност в границите на съответната устройствена зона	Опазване на биоразнообразието	При прилагане на ОУПО
	При етапа на подробно проектиране, по възможност, да се планира изграждане на буферни зони и изолационни ивици около новопроектираните Предимно производствени устройствени зони и както и гробищни паркове.		
	Озеленителните мероприятия в следващите нива на устройствено планиране да се извършват с подходящи местни видове, с цел запазване от инвазия на чужди и несвойствени видове в граничните местообитания		
Ландшафт	При етапа на подробно проектиране да се предвиди формулирането на мерки с ландшафтно-устройствен характер, които да отговарят на изискванията на чл.30, ал.1 и 2 от ЗБР.	Опазване на елементи на ландшафта	При прилагане на ОУПО
Шум	За новопроектираните устройствени зони за обитаване, разположени в близост до транспортна инфраструктура е необходимо в следващите етапи на планиране да се съблюдава избраното местоположение на застрояването в тях да осигурява по-ниско ниво на шум от граничните стойности, съгласно изискванията на Наредба №6/2006.	Осигуряване на благоприятни условия за обитаване	При прилагане на ОУПО
Други	Да се конкретизират устройствените мерки за опазване и валоризиране на недвижимото културно-историческо наследство и решенията за развитие на туризма	Опазване на НКН	В окончателния проект на плана
	При условие, че в новопроектираните „Предимно производствени“ устройствени зони на следващи нива на проектиране се предвижда изграждане на предприятие или съоръжение с висок или нисък рисков потенциал да се направи оценка на въздействието по реда на гл.VII от ЗООС	Спазване на законодателството по околна среда	При прилагане на ОУПО

Във връзка с някои идентифицирани негативни въздействия при реализацията на ОУП в Доклада за оценка на въздействието върху предмета и целите на опазване в защитените зони са препоръчани и описани смекчаващи мерки за предотвратяване на неблагоприятното им въздействие върху защитените зони от Натура 2000.

В заключение, Анализът и оценката на предвижданията на предварителния проект на Общият устройствен план на **община Горна Оряховица** дава основание за формулиране на следните основни **изводи и констатации**:

- общият устройствен план на общината е планов документ, насочен към екологосъобразно устройство на общинската територия;
- планът е ориентиран към **ограничаване** до минимум на неблагоприятните последици, произлизащи както от досегашната урбанизация на територията, така и от по-нататъшното протичане на урбанизационния процес;
- по отношение на **земеползването** и устройството на извънселищните територии, подходът на Планът е насочен към постигане на екологосъобразни устройствени решения и в този смисъл не поражда опасност за околната среда;
- планът уважава **водните течения и водните площи** като елемент на физическата структура на територията с цел съхраняване характеристиките на средата на непосредствените им крайбрежия;
- по отношение на **териториите, защитени по ЗБР и ЗЗТ** са създадени необходимите устройствени условия за тяхното физическо опазване;
- по отношение на **обектите, защитени по ЗКН** е подходено диференцирано съгласно изискванията на ЗКН;
- предложенията на плана по отношение на **селищното развитие** са насочени към стабилизиране на селищната мрежа на общината;
- предвижданията на плана за развитието и устройството на **населените места** се оценяват положително, предвид параметрите и начинът на застрояване, доизграждането на социалната инфраструктура, повишаването на нивото на благоустроеност;
- по отношение на **комуникационно-транспортната инфраструктура**, предвижданията на плана включват доизграждане и поддържане на пътната мрежа, което ще допринесе за подобряване на характеристиките на околната среда;
- промените на общата структура на територията, чрез които Планът се стреми да реши устройствените проблеми на общината са незначителни и са насочени към формиране на **пълноценни устройствени структури**, което дава основание да се приеме, че промените в общата структура на общинската територия са няма да повлияят негативно върху околната среда.

В заключение, авторският колектив, разработил Доклада за Екологична Оценка предлага на Експертния Екологичен Съвет към **РИОСВ-Велико Търново** да приеме следното решение:

С Ъ Г Л А С У В А

предварителния проект на Общ Устройствовен План на община Горна Оряховица и разрешава преминаване към разработването на Окончателния проект, като при съставянето му се вземат в предвид и се отразят направените в Екологичната оценка и Оценката за въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони анализи за състоянието на околната среда, синтеза на съществуващите и очаквани проблеми и мерките, предложени за преодоляването им.

*** **

- Приложение:** 1. Опорен план
2. Общ устройствен план – проектни предвиждания